

ความต้องการของนิสิตอักษรศาสตร์ในการใช้บริการห้องสมุดคณะอักษรศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นางสาว ชนิดดา โกวีทวดี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-568-651-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014038

117098018

THE NEED OF THE ARTS STUDENTS FOR SERVICES IN THE
FACULTY OF ARTS LIBRARY, CHULALONGKORN UNIVERSITY

Miss Chanitda Kovitvadhi

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-568-651-4

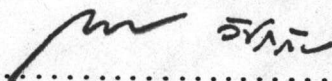
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความต้องการของนิสิตคณะอักษรศาสตร์ในการใช้บริการห้องสมุด
 คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โดย นางสาว ชนิตดา ไกริทธิ

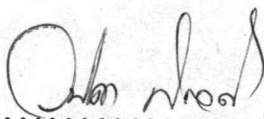
ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์

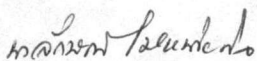
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ ไม่น่าয়กิจ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

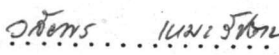

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชาภัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วนิดา สุรวดี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ ไม่น่าয়กิจ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผ่องพรรณ ลวนานนท์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วลัยพร เหมะรัชตะ)

ชนิตดา โกวิทวที : ความต้องการของนิสิตอักษรศาสตร์ในการใช้บริการห้องสมุด
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (THE NEED OF THE ARTS STUDENTS FOR
SERVICES IN THE FACULTY OF ARTS LIBRARY, CHULALONGKORN UNIVERSITY)
อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.นงลักษณ์ ไหมหน่ายกิจ, 165 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ห้องสมุด ความต้องการและปัญหา ในการใช้บริการ
ห้องสมุดคณะอักษรศาสตร์ ของนิสิตคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การค้นหาสิ่งที่ต้องการไม่พบมีส่วนทำให้นิสิตจำนวนสูงสุด (32 เปอร์เซ็นต์)
เข้าใช้ห้องสมุดน้อยกว่า 1 ครั้ง/สัปดาห์ นิสิตมีวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุด คือ เพื่อใช้หนังสือ ทำ
การบ้าน และทบทวนบทเรียน บริการที่ใช้มาก คือ บริการถ่ายเอกสารและบริการจ่าย-รับ ประเภทของ
สิ่งพิมพ์ที่ใช้มาก คือ หนังสือทั่วไปภาษาไทย สาขาของสิ่งพิมพ์ที่ใช้มาก คือ ภาษาและวรรณคดี นอกจากนี้
ยังพบว่า ฐานะชั้นปีและสาขาวิชาที่นิสิตเลือกเรียนเป็นวิชาเอกมีส่วนทำให้นิสิตใช้ห้องสมุดแตกต่างกัน

บริการที่นิสิตต้องการมาก คือ บริการถ่ายเอกสารและบริการจ่าย-รับ บริการที่นิสิตต้องการให้
ห้องสมุดจัดเพิ่มขึ้น คือ มุมสบายสำหรับนั่งอ่านหนังสือ บริการโสตทัศนวัสดุ ที่นั่งอ่านเฉพาะบุคคล
บริการรวบรวมบรรณานุกรมเฉพาะเรื่อง บริการจัดทำสารสังเขป และบริการจัดทำภาค ประเภท
ของสิ่งพิมพ์ที่นิสิตต้องการมาก คือ พจนานุกรม หนังสือทั่วไปภาษาไทย นวนิยายหรือเรื่องสั้น หนังสือ
ทั่วไปภาษาต่างประเทศ วารสารเพื่อความบันเทิงภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ หนังสือพิมพ์ภาษาไทย
สาขาของสิ่งพิมพ์ที่นิสิตต้องการมาก คือ ภาษาและวรรณคดี ความรู้ทั่วไป

ปัญหาที่นิสิตประสบมาก ได้แก่ การมีผู้อื่นยืมหนังสือทั่วไป และหนังสืออ่านนอกเวลาไปอ่านก่อน
การรอถ่ายเอกสารนาน และที่นั่งอ่านมีน้อย

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิสิต ชนิตดา โกวิทวที
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.นงลักษณ์ ไหมหน่ายกิจ

CHANITDA KOVITVADHI : THE NEED OF THE ARTS STUDENTS FOR SERVICES IN
THE FACULTY OF ARTS LIBRARY, CHULALONGKORN UNIVERSITY. THESIS
ADVISOR : ASST. PROF. NONGLAK MINAIKIT, Ph.D. 165 PP.

The purposes of this research were to study library use and the needs and problems of Arts students using the services of the Faculty of Arts Library, Chulalongkorn University.

It was concluded that about 32 percent of students were not able to find publications they wanted, and therefore visit the library less than once a week. Their purposes in coming to the library were to use books, to do homework and to review their lessons. The services used most were photocopying and circulation; the publication types used most were general Thai books; and the field of publication used most was language & literature. Furthermore, it was found that academic levels and major subjects of the students caused them to use the library in different ways.

The services needed most by the students were photocopying and circulation; further needed services were rest areas, audio-visual services, carrels, a selected bibliography service, an abstracting service and a clipping service. The publication types most needed were dictionaries, general Thai books, fiction and short stories, general foreign language books, Thai and foreign language magazines and Thai newspapers. The field of publications that the students needed most were language & literature and general knowledge.

The most common problems that students faced were that other students had preborrowed general books and external readings; waiting for photocopying; and insufficient places for reading.

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิติต ชนิตดา เกียรติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา นงลักษณ์ มินไคท

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความสำเร็จของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์
ไม่หน่ายกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งให้คำแนะนำ ตลอดจนข้อคิดเห็นต่าง ๆ มา
โดยตลอด และเนื่องจากทุนการวิจัยบางส่วนได้รับจากทุน ศาสตราจารย์ สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์
จึงขอกราบขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วนิดา สุรวดี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผ่องพรรณ
ลวนานนท์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ วลัยพร เหมะรัชตะ ที่กรุณาสละเวลาเป็นกรรมการสอบ
วิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณ บรรณารักษ์ห้องสมุดคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ข้อมูล
ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย ตลอดจนนิสิตทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบ
แบบสอบถาม เป็นอย่างดี

ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอบคุณบิดา-มารดา ซึ่งให้การสนับสนุนด้านการเงิน และขอ
ขอบคุณเพื่อนทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ จนการวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ชนิตดา ไกรวิทที

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ต
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย	3
ตัวแปรของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
วิธีดำเนินการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
คำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	6
2. การให้บริการห้องสมุด	7
ความหมายของบริการห้องสมุด	7
ความสำคัญของบริการห้องสมุด	8
ประโยชน์และความจำเป็นในการมีปรัชญาสำหรับการให้ บริการห้องสมุด	9

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ปรัชญาในการให้บริการห้องสมุด	10
ปรัชญาในการให้บริการห้องสมุดโดยทั่วไป	11
ปรัชญาในการให้บริการจ่าย-รับ	14
ปรัชญาในการให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า	14
ห้องสมุดคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	17
ประวัติความเป็นมาและวัตถุประสงค์	17
การบริหารงาน	18
งบประมาณ	18
บุคลากร	19
อาคารและครุภัณฑ์	19
การจัดหาทรัพยากรและการจัดหมู่หนังสือ	19
ประเภทของสิ่งพิมพ์	21
เวลาเปิดทำการ	21
บริการของห้องสมุด	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
3. วิธีดำเนินการวิจัย	30
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	30
การทดสอบแบบสอบถาม	31
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล	31
การวิเคราะห์ข้อมูล	32
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	109

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	130
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก. ครูภัณฑ์ของห้องสมุดคณะอักษรศาสตร์	139
ภาคผนวก ข. แบบสอบถาม	141
ประวัติผู้เขียน	165

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามฐานะชั้นปี	34
2	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสาขาวิชาเอก	35
3	ความถี่ในการใช้ห้องสมุดจำแนกตามฐานะชั้นปี	37
4	ความถี่ในการใช้ห้องสมุดจำแนกตามสาขาวิชาเอก	39
5	สาเหตุที่นิสิตไม่เข้าใช้ห้องสมุด หรือเข้าใช้ห้องสมุดน้อย	41
6	สาเหตุที่นิสิตไม่เข้าใช้ห้องสมุด หรือเข้าใช้ห้องสมุดน้อย (มากกว่า 1 สาเหตุ)	42
7	วัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดจำแนกตามฐานะชั้นปี	45
8	ความแตกต่างด้านวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุด เพื่อใช้วิทยานิพนธ์ของนิสิตในแต่ละฐานะชั้นปี	47
9	ความแตกต่างด้านวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุด เพื่อทบทวนบทเรียนของนิสิตในแต่ละฐานะชั้นปี	48
10	ความแตกต่างด้านวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุด เพื่อหักเพื่อนหรือนัดพบเพื่อนของนิสิตในแต่ละฐานะชั้นปี	48
11	วัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดจำแนกตามสาขาวิชาเอก	50
12	การใช้บริการต่าง ๆ ของห้องสมุดจำแนกตามฐานะชั้นปี	52

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	ความแตกต่างในการให้บริการจ่าย-รับของนิสิตในแต่ละฐานะชั้นปี ..	54
14	ความแตกต่างในการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของนิสิต ในแต่ละฐานะชั้นปี	55
15	ความแตกต่างในการให้บริการจองหนังสือของนิสิต ในแต่ละฐานะชั้นปี	55
16	ความแตกต่างในการให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ของนิสิตในแต่ละฐานะชั้นปี	56
17	ความแตกต่างในการให้บริการแนะนำการใช้ห้องสมุดของนิสิต ในแต่ละฐานะชั้นปี	56
18	ความแตกต่างในการให้บริการหนังสืออ่านนอกเวลาของนิสิต ในแต่ละฐานะชั้นปี	57
19	การให้บริการต่าง ๆ ของห้องสมุดจำแนกตามสาขาวิชาเอก	58
20	การใช้สิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ ของห้องสมุดจำแนกตามฐานะชั้นปี ...	60
21	ความแตกต่างในการใช้สารานุกรมของนิสิตในแต่ละฐานะชั้นปี	63
22	ความแตกต่างในการใช้ทำเนียบนามของนิสิตในแต่ละฐานะชั้นปี	63
23	ความแตกต่างในการใช้สิ่งพิมพ์รัฐบาลหรือสิ่งพิมพ์จุฬาฯ ของนิสิตในแต่ละฐานะชั้นปี	64
24	ความแตกต่างในการใช้วิทยานิพนธ์ของนิสิตในแต่ละฐานะชั้นปี	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
25	ความแตกต่างในการใช้หนังสือทั่วไปภาษาต่างประเทศ ของนิสิตในแต่ละฐานะชั้นปี	65
26	ความแตกต่างในการใช้นิยามหรือเรื่องสั้นของนิสิต ในแต่ละฐานะชั้นปี	65
27	ความแตกต่างในการใช้วารสารวิชาการภาษาไทย ของนิสิตในแต่ละฐานะชั้นปี	66
28	ความแตกต่างในการใช้วารสารวิชาการภาษาต่างประเทศ ของนิสิตในแต่ละฐานะชั้นปี	66
29	ความแตกต่างในการใช้วารสารเพื่อความบันเทิงภาษาต่างประเทศ ของนิสิตในแต่ละฐานะชั้นปี	67
30	ความแตกต่างในการใช้หนังสือพิมพ์ภาษาไทยของนิสิต ในแต่ละฐานะชั้นปี	67
31	ความแตกต่างในการใช้หนังสือพิมพ์ภาษาต่างประเทศ ของนิสิตในแต่ละฐานะชั้นปี	68
32	การใช้สิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ ของห้องสมุด จำแนกตามสาขาวิชาเอก	69
33	ความแตกต่างในการใช้อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ ของนิสิตในแต่ละสาขาวิชาเอก	71
34	การใช้สิ่งพิมพ์ในสาขาวิชาต่าง ๆ ของห้องสมุด จำแนกตามฐานะชั้นปี	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
35	ความแตกต่างในการใช้สิ่งพิมพ์สาขาปรัชญาและศาสนา ของนิสิตในแต่ละฐานะชั้นปี	75
36	ความแตกต่างในการใช้สิ่งพิมพ์สาขาจิตวิทยา ของนิสิตในแต่ละฐานะชั้นปี	76
37	ความแตกต่างในการใช้สิ่งพิมพ์สาขาประวัติศาสตร์ ของนิสิตในแต่ละฐานะชั้นปี	76
38	ความแตกต่างในการใช้สิ่งพิมพ์สาขาการศึกษา ของนิสิตในแต่ละฐานะชั้นปี	77
39	ความแตกต่างในการใช้สิ่งพิมพ์สาขารัฐศาสตร์ ของนิสิตในแต่ละฐานะชั้นปี	77
40	ความแตกต่างในการใช้สิ่งพิมพ์สาขาภาษาและวรรณคดี ของนิสิตในแต่ละฐานะชั้นปี	78
41	การใช้สิ่งพิมพ์ในสาขาวิชาต่าง ๆ ของห้องสมุด จำแนกตามสาขาวิชาเอก	79
42	ความแตกต่างในการใช้สิ่งพิมพ์ในสาขาภูมิศาสตร์ ของนิสิตในแต่ละสาขาวิชาเอก	81
43	ความแตกต่างในการใช้สิ่งพิมพ์ในสาขาบรรณารักษศาสตร์ ของนิสิตในแต่ละสาขาวิชาเอก	83
44	ความต้องการในการใช้บริการต่าง ๆ ของห้องสมุด จำแนกตามฐานะชั้นปี	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
45	ความต้องการในการใช้สิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ ของห้องสมุด จำแนกตามฐานะชั้นปี	87
46	ความต้องการในการใช้สิ่งพิมพ์ในสาขาวิชาต่าง ๆ ของห้องสมุด จำแนกตามฐานะชั้นปี	90
47	ความต้องการในการให้ห้องสมุดจัดบริการต่าง ๆ เพิ่มขึ้น นอกเหนือจากที่ห้องสมุดจัดอยู่ในปัจจุบัน	93
48	ปัญหาในการใช้บริการต่าง ๆ ของห้องสมุด	95
49	ปัญหาในการใช้สิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ ของห้องสมุด	100
50	ปัญหาในการใช้อาคารสถานที่และครุภัณฑ์	104
51	ปัญหาด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	106
52	สรุปผลการวิจัยที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน	117

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	ความถี่ในการใช้ห้องสมุด	38
2	วัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุด	46
3	การใช้บริการต่าง ๆ ของห้องสมุด	53
4	การใช้สิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ ของห้องสมุด	61
5	การใช้สิ่งพิมพ์ในสาขาวิชาต่าง ๆ ของห้องสมุด	74
6	ความต้องการในการใช้บริการต่าง ๆ ของห้องสมุด	86
7	ความต้องการในการใช้สิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ ของห้องสมุด	89
8	ความต้องการในการใช้สิ่งพิมพ์ในสาขาวิชาต่าง ๆ ของห้องสมุด	91